

DARBAI ir PLANAI

DBLS pirmininko pranešimas suvažiavimui 1969. III. 15.

Objektyvus stebėtojas turėtų sutikti, kad praeitį — Lietuvos Laisvės Kovos — metai D. Britanijoje tikrai buvo kovos metai. Ta kova vyko keliais frontais. Norėčiau ją įvertinti nors keliais žodžiais.

Kova dėl Baltijos aukso fondų, kuri prasidėjo prieš dvejus metus, per praeitus metus atsidūrė sprendžiamoje fazėje. Kaip prisimenate, kai Vilsonas-Kosyginas susitarė dėl atsiskaitymo už prieškarines skolas, mums buvo kilęs nerimas, kad tas susitarimas gali neigiamai paveikti ligšiolinį britų vyriausybės nusistatymą nepripažinti de jure Baltijos valstybių priverstinio įjungimo į Sov. Sąjungą. Nors britų vyriausybė iš karto pareiškė, kad tuo klausimu ji nekeičia savo nusistatymo, išeivijos susirūpinimas buvo visai vietoje.

D. Britanijos lietuviai buvo sudarę fondą, kuris turėjo būti panaudotas ryšium su tuo pavojumu Lietuvos bylai ginti. Praeitų metų suvažiavime mes sutarėm, kaip išmintingiausiai būdu tą fondą panaudoti.

Baltų Taryba, kurioje mes dalyvaujame, gavo tarptautinės/teisės žinovų nuomonę tuo klausimu ir paruošė memorandumą, kurį išsiuntinėjo parlamento atstovams. Apie pirmojo memorandumo rezultatus aš kalbėjau praeitais metais. Kai vyriausybė pateikė parlamentui įstatymo projektą dėl aukso fondų likvidavimo, Baltų Taryba išsiuntinėjo visiems parlamento atstovams antrą memorandumą, prie kurio buvo pridėta 32 puslapių tarptautinės teisės eksperto nuomonė.

Rezultatas buvo tas, kad opozicijos partija pasisakė prieš įstatymą (išskyrus vieną atstovą), ir tuo būdu Baltijos aukso fondų klausimas buvo ilgai diskutuojamas ir plačiai aprašytas spaudoje. Turint galvą partijų discipliną parlamente ir valdančios partijos daugumą, aukso fondų likvidavimo nebus išvengta. Bet šioje kovoje baltiečiai gali pasidžiaugti kai kuriais laimėjimais.

1) Visiems parlamento atstovams buvo priminta Baltijos valstybių tragedija. Sprendžiant iš to, kad parlamento debatuose nė vienas darbiečių atstovas nesiėmė ginti vyriausybės atliktojo sandėrio, galima manyti, kad daugumas atstovų simpatizavo Baltijos tautoms, o kai kurie jų net

labai griežtai pasisakė prieš vyriausybės pasirašytą sutartį.

2) Svarstant šį klausimą parlamente, spaudoje pasirodė visa eilė straipsnių, reportažų ir laiškų redakcijoms, kurie priminė britų visuomenei Lietuvos, Latvijos ir Estijos likimą.

3) Parlamentarų tarpe atsirado daugiau draugų Baltijos tautoms. Su jais užmezgta ryšys, kai kurie jų buvo pakviesti į Vasario 16 dienos priėmimą Lietuvių Namuose. Ta pažintis bus naudinga ateitai.

4) Vyriausybės atstovas pakartotinai pareiškė parlamente, kad D. Britanija de jure nepripažįsta Baltijos valstybių įjungimo į Sov. Sąjungą, o

5) vyriausybės atstovas buvo priverstas pasakyti parlamente, kad Baltijos valstybės, kai atgaus nepriklausomybę, galės tapti su D. Britanijos vyriausybe dėl minėtųjų aukso fondų.

Pastarieji du pareiškimai yra principiniai, ir jie rodo, kad britų vyriausybės aktyse Baltijos valstybių nepriklausomybės atstatymo klausimas nėra palaidotas.

Taigi, viską suėmus krūvon, manau, jūs nepavadinste mane dideliu optimistu, jeigu pasakysiu, kad Baltijos aukso byloje, kuri prieš dvejus metus kėlė mums daug nerimo, pagaliau baltiečiai kai ką laimėjo.

Praeitais vasaros įvykiai Čekoslovakijoje suteikė taip pat progos ir mums priminti, kad Lietuva kovoja dėl laisvės. Kartu su kitais Rytų europiečiais lietuviai pasirodė demonstracijose Londone ir kituose miestuose, solidarizuodami su čekoslovakais ir reikalaudami nepriklausomybės savai tėvynei. Tos demonstracijos buvo rodomos televizijoje, ir apie jas rašė spauda. Matė jais ir Lietuvos lietuviai, atvažiavę į Sovietų parodą, tuo laiku vykusią Londone.

Demonstracijos buvo suruštos ir prie Sovietų parodos rūmų. Ten, be to, buvo platinamos skrajukės, kuriose parodos lankytojas buvo paaikšintos Lietuvos pavergimo aplinkybės.

Sovietų parodos metu Londono lietuviai turėjo galimybių susitikti ir pasikalbėti su Lietuvos lietuviais, kurių daugumas pirmą kartą išvydo Vakarų pasaulį ir ligšiol beveik nieko nebuvo girdę apie išeivius ir jų veiklą. Iš kitos pusės, londoniečiams buvo įdomu išgirsti kai ką iš savo tautiečių, atvykusių iš pavergtos tėvynės. Po to, kai buvo tiek kalbų apie apgailėtinas bendra-

vimo pasekmes Prancūzijoje ir Amerikoje, kokias išvadas galėtume mes pasidaryti iš savo asmeniško patyrimų?

Manychiau, kad papasakoti atvykusiems apie išeivių gyvenimą ir visuomeninę veiklą, parodyti jiems šio krašto idmesnes vietas ir žmonių buitį buvo naudinga. Išgirsti iš dorų žmonių, bet ne iš agitatorių pasakojimų apie gyvenimo sąlygas Lietuvoje taip pat naudinga. Mes galvojame, kad tokių pasikalbėjimų nereikia vengti. Atvirkščiai, mūsų nuomone, ryšys su tėvyne turėtų būti naudingas abiem pusėms. Tačiau, kaip matome iš išeivijos spaudos, mūsų publicistai tuo klausimu nėra vienodos nuomonės. Vieni sako, kad bendravimas yra naudingas, kiti — kad ne.

Manychiau, kad mes nepadarytume didelės klaidos, jeigu visuomet atsimintume, kad komunistinės valstybės, o pirmoje eilėje Sovietų Sąjunga, visus savo piliečių kontaktus su išoriniu pasauliu nori išnaudoti savo naudai. Kai dėl santykių su išeiviais, komunistinės valstybės turi specialią tarnybą, kurios uždavinys yra kelti sąmyšį ir šnipinėti išeivijos tarpe.

Iš kitos pusės, tokio bendravimo nauda būtų ta, kad atvykusieji iš pavergtos tėvynės mūsų tautiečiai savo akimis pamatytų išeivius ir patys įsitikintų, jog viskas, kas yra rašoma komunistinėje spaudoje apie išeivius, yra melas.

Todėl bendravimo su pavergtaisiais lietuviais rezultatai bus neigiami ir teigiami. Nuo mūsų pačių daliai priklausys, kad rezultatai būtų daugiau teigiami, negu neigiami. Atrodo, kad iš pirmųjų susitikimų teigiamų rezultatų pasiekė mūsų priešai, o

mes neigiamų. Jeigu būtų kitaip, tai jie nebūt suorganizavę šių metų sausio mėnesį dar didesnės lietuvių ekskursijos į JAV. Ši ekskursija apvažinėjo visas stambesnes lietuvių kolonijas Amerikoje ir nevengė susitikti su ligšiol vadintaisiais „buržuaziniais nacionalistais“, t. y. žymesniais išeivijos atstovais.

Ko rusai pasiekia, leisdami ar net skatindami tokius susitikimus? — Pirmiausia, jie identifikuoja išeivijos visuomenės veikėjus ir stengiasi neutralizuoti tuos žmones, kurie dėjęsi prie nepriklausomybės kovotojų. Antra, jie stengiasi diskredituoti išeivijos aktyse tuos asmenis, kuriais pasitikėta. Be to, iš patyrimo jie žino, kad tokie susitikimai sukuria vieną išeivijos dalį prieš kitą, sukelia nesantaiką, ardo išeivijos vienybę ir nepriklausomybinę veiklą.

Ardomajai veiklai išeivijoje rusai turi specialią agentūrą, veikiančią prie saugumo organų ir prie ambasadų užsienyje.

Turėčiau čia pažymėti, jog nemanau, kad kiekvienas žmogus, atvykęs iš komunistų valdomųjų kraštų, nori mums pakenkti. Daug tų atvykstančiųjų, be abejo, yra dori žmonės.

Todėl, apskritai paėmus, bendravimas turėtų būti naudingas. Kad jis nepataptų ne-naudingu, turėtume būti daugiau susipratę, neteisti vienas kito po pasikalbėjimų su atvykusiais, neįtarinėti ir nekelti vaidų. Turėtume žinoti, kad mūsų priešas to ir te-laukia, idant tarp mūsų kiltų ginčai ir tarpusavio kovos, kuo jis galėtų pasinaudoti. Pavyzdžiui jau turėjome Paryžiuje, Čikagoje ir dalinai Londone. Todėl išvada, mano nuomone, turėtų būti padaryta tokia: bendrauti su pavergtaisiais lietuviais turėtume kaip ir anksčiau, bet privalome atsiminti, kad priešas siekia mus sukiršinti. Tad būkime atsargūs ir vieningi.

DIDI DIENA DERBYJE

Nors dėl susidėjusių aplinkybių visu mėnesiu vėluodamas, DBLS Derby skyrius kovo 15 d. suruošė Nepriklausomybės paskelbimo iškilmingą minėjimą, pasisėmusį visu šimtu nušimčių. Iš apylinkių bei tolimesnių vietovių suplaukė daugiau kaip 200 tautiečių ir svečių. Vien iš Manchesterio atvyko apie 60 lietuviškų sielų. Be to, turėjome lietuvių iš Nottinghamo, Coventrio, Londono, Wolverhamptono ir kitur, kas rodo, kad lietuviška tautinė šventė yra giliai įaugusi mūsų lietuviškose širdyse. Gaila tik, kad dalis vietos tautiečių dėl savo ambicijų bei asmeniškos neapykantos skyriui ar atskiroms jo nariams į minėjimą sąmoningai neatėjo, nors save laiko lietuviais.

Pradėdamas minėjimą, pirm. J. Levinską pakvietė į garbės prezidiumą įvairių organizacijų ir kitų tautybių atstovus, savanorius kūrėjus ir kt. Jis pasveikino atsilankiusius, priminė šios dienos reikšmę ir paskaitai pakvietė J. Zoką, kuris ilgesnį kalbą išgildeno mūsų tautinį atsparumą prieš bolševikinius tikslus, bolševikų klaidą bei dangstymąsi įvairiais metodais, kad mūsų darbai bei lietuviška veikla nebūtų tokie efektyvūs.

J. Levinską angliškai supažindino svečius su dienos reikšme ir mūsų tautos tragedija. Paskui žodį tarė Derby konservatorių partijos atstovė miesto taryboje Mrs. Leitham, kuri savo kalbą pradėjo taip:

„Šįvakar noriu pasisakyti, kaip aš gėriuosi jums visais dėl jūsų to drąsumo kuritis sau naują gyvenimą svetimuose kraštuose, dėl jūsų tų būdų, kaip jūs palaikote gyvus savo religinius ir kultūrinius papročius ir savo kalbą tokiais kartais nuo karto šaukiamais suėjimais, kurie, be abejo, sukelia jums pasiilgimą savo krašto ir ten paliktųjų šeimų. Savo krašto ilgoje ir neramumo pilnoje istorijoje jums teko pakelti daugelio priešų užpuolimus ir okupacijas. įskaitant ir vikingus, kurie, be kita ko, yra užpuodinę ir mūsų salas.

„Jūsų nepriklausomybė, kurią po ilgos žiaurios kovos laimėjote 1918 m. vasario 16 d., iš viso per trumpai tetruko, o jūs vis tiek atsimenate tuos metus su pasididžiavimu ir taip pat su neišvengiamu liūdesiu.

„Daugumas šįvakar čia susirinkusių jūsų prisimenate, kaip jūsų kraštą dalijosi Hitleris ir Stalinas, bet daugumas taip pat prisiminsite ir heroiškus savo tautiečių žygius, tą heroizmą, kurį paveldės jūsų istorija.

„Atgavę nepriklausomybę, jūs atstatėte savo labai sunaikintą kraštą ir savo krašto ekonominį gyvenimą, pravedėte reformas — socialines, politines, švietimo, ir jūsų pasiektoji nuostabi pažanga rodo jūsų tautos dvasią, kuri išlaikė per tiek daug priespaudos šimtmečių.

„Mes šiame krašte esame patenkinti, kad jūs tarp mūsų susiradote tam tikros ramybės. Mums malonu, kad jūs nutarėte čia kurtis, ir mes naudojames jūsų patyrimu

ir žiniomis, kaip praeityje naudodavomės tuo iš mūsų krašte prieglobstį susiradusių kitų egzilių.

„Nors praeitais vasaros įvykiai Čekoslovakijoje turėjo būti smūgis ir jums, kaip ir mums, bet viliojus, kad jūs išlaikysite savo tikėjimą ir išdidžios ateities viltis ir pasieksite laimėjimo, kurio jūs ir jūsų lietuvių tauta tikrai yra verta.

„O dabar noriu dar prisiminti dalyką, dėl kurio aš kaip anglė jaučiu didelę gėdą, tą dar vieną išdavinį. Aišku, aš turiu galvoje tą pakirstą pasitikėjimą Britanijos darbiečių vyriausybe dėl aukso, kurį jūsų kraštas prieš pastarąjį karą pasidėjo Britanijoje „pasaugoti“. Tą aukšą, kuris buvo tyliai parduotas ir už kurį gautųjų pinigų dalis buvo atiduota SSSR. Tai toksai veiksmas, kuris ir teisiškai ir moraliai neteisingas ir visiškai svetimas mums visiems, kuriems nuosirdžiai ir tikrai rūpi geras mūsų krašto vardas“.

Po to dar kalbėjo latvių atstovas K. Bisenieks, pasveikinęs susirinkusius ir priminęs, kad rusiškasis imperializmas nėra jau toks stiprus, kaip kad daugelis galvoja. Sveikino dar „Ramovėnų“ Manchesterio Sk. pirm. K. Murauskas.

Oficialioji dalis baigta Tautos Himnu. Meninę dalį išpildė Manchesterio lietuvių skautų vienetas, vadovaujamas J. Jakubaitės, ir „Ramovėnų“ vyrų sektetas. Sunku aprašyti šios programos gražumą bei įvairumą. Reikia pažiam viską pamatyti ir pasiklausyti, kad tinkamai įvertintum, ką jaunimas sugeba ir atlieka. Programoje pasirodė jaunesnieji ir vyresnieji skautai su dainomis, tautiniais šokiais bei deklamacijomis. Ypač mergaičių dainos buvo gražios ir puikiai išpildytos. Jaunųjų tautiniais šokiais taip pat buvo gyvi. O „Ramovėnų“ sektetas stipriais balsais ir geru susidainavimu maloniai sudrebino salę ir klausytojus. Iš viso išpildyta 12 lietuviškų dainų, 6 tautiniai šokiai ir 2 deklamacijos.

Po programos skyriaus pirmininkas padėkojo visiems už pasirodymą. Mažoji I. Bendikaitė ir S. Sarapinienė I. Jakubaitytei įteikė gražių gėlių puokštę. Mažasis akordeonistas A. Navackas irgi apdovanojamas.

Svečiai buvo pavaišinti skaniais sumuštiniais ir šilta arbatėle. Šokiams grojo puikų ukrainiečių kapela. Pravesta loterija su gausiais ir vertingais fantais.

Didžiausia ir nuosirdžiausia padėka Manchesterio skautų vienetai ir jo vadovei I. Jakubaitytei, A. Jakimavičiui už suorganizavimą ekskursijos, visiems programos dalyviams. „Ramovėnams“, o taip pat vietos nuolatiniams talkininkams ir darbuotojams J. ir L. Valantinams, A. Tirezviui, J. Maslauskui, A. Valantinui, S. Sarapinienėi, M. Raulinaitienei, J. Sadulai, K. Kubiliui ir kt. ir mūsų jaunosioms padėjoms J. Valantinaitei ir Miss Wendy Lilley.

J. Levinską

Manychiau, kad VLIko š. m. vasario 1 d. posėdyje priimtosios „išvados dėl okupacijų ir laisvės gyvenančių lietuvių bendra- (Nukelta į 4 psl.)

GEDINGAS SANDERIS

Britanijos lordų rūmai 84 balsais prieš 71 atmetė pastraipą to įstatymo, kuris numato atsilginti britų piliečiams, netekusiems turto sovietų valdomuose kraštuose. Atsilginti norima panaudoti už Baltijos kraštų aukšą gautuosius pinigus.

Tuo balsavimu pareiškta protestas prieš įstatymo pastraipą, kurioje prekybos ministerijai būtų leidžiama Baltijos valstybių piliečių turtą laikyti prieš turtu.

Lansdowne markizas ta proga praeitų metų susitarimą su Sov. Sąjunga pavadino gėdingu. Lordų rūmai, girdi, prašomi patvirtint vagystę. Lordas Dilhorne pareiškė, kad įstatymas, kaip atrodo, Baltijos kraštų piliečių turtą tebelaiiko prieš turtu, tarytum dar tebevyktų karas.

PERSITVARKE PLB VALDYBA

Kovo 15 d. Clevelande įvykusiame PLB Valdybos posėdyje dalyvavo septyni senieji jos nariai ir i mirusio pirmininko a. a. J. Bačiūno bei pasitraukusio PLB Kultūros Tarybos pirmininko dr. K. Klimo vietą pagal PLB konstitucijos 21 str. pakviesti kandidatai A. Laikūnas ir dr. A. Nasvytis. Buvo aptartos PLB Valdybos narių darbo sritys ir slapto balsavimu išrinkti pareigūnai i vakuojančias vietas: St. Barzdukas — naujuoju PLB Valdybos pirmininku, dr. A. Butkus — vykd. vicepirmininku, A. Laikūnas — informacijos vicepirmininku ir dr. A. Nasvytis — PLB Kultūros Tarybos pirmininku. Kiti visi PLB Valdybos nariai liko senosiose pareigose: A. Gailiūšis — sekretorium ir išdininku, dr. H. Brazaitis — visuomeninių reikalų vicepirmininku, M. Lenkauskienė — jaunimo vicepirmininke, dr. V. Majauskas — finansų vicepirmininku ir A. Rinkūnas — PLB švietimo Tarybos pirmininku.

VLIKO PIRMININKAS PLB VALDYBOS POSEDY

I 1969 kovo 15 PLB Valdybos posėdį taip pat buvo pakviestas ir dalyvavo Vliko pirm. dr. J. K. Valiūnas kartu su Vliko ryšininku prie PLB Valdybos J. F. Daugėla. Kartu su svečiu buvo aiškintasi eilė abiem pusėm rūpimų klausimų — lietuvių veiksnų finansų organizavimo, ryšių su okupuotojo krašto lietuviams palaikymo, informacijos turto steigimo, Vliko atstovybių veikimo, veiksnų konferencijos šaukimo, tarpusavio bendradarbiavimo ir kt. Vlikas, sudarytas politinių lietuvių srovių ir laisvės kovos sąjūdžių pagrindu, iš paskirties vadovaus politinei lietuvių laisvės kovos veiklai, ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenė su juo sieks darbų suderinimo ir abipusės pagalbos. Organizacinį Vliko tvarkymąsi PLB laiko jį sudarančių grupių (seimo, tarybos ir valdybos) vidaus reikalu ir jokiui atveju į tai nesikiš. Kiti rūpimi klausimai bus konkretizuojami tolimesniais visų lietuvių veiksnų pasitarimais ir šių metų rudenį šauksimo jų konferencijoje. Pasikalbėjimai su svečiu vyko tarpusavio susipratimo dvasioj ir įnešė reikiamo aiškumo tolimesniam nuosirdžiam bendradarbiavimui, paremtam bendru tautiniu mūsų labu.

BRANGŲS BROLIAI IR SESES

KRISTUJE,

Kristaus mirties ir prisikėlimo šventės proga visus nuosirdžiai sveikinu. Norėčiau mintimi ir širdimi surasti ypačiai tuos, kuriuos slegia koks nors ypatingas sielos skausmas ar kančių kryžius. Šios dienos jums ypačiai teprimena, kad ne vien džiaugsmas, o kančios yra trumpo laiko. Jeigu jūs kentėtos pildant dangiškojo Tėvo valią, po jų seka prisikėlimas.

Visi gyvename laiką, kad Kristus per Bažnyčią pareiškė mums didelio pasitikėjimo, daugel buvusių drausmės reikalavimų palikdamas mūsų gerai valiai, visus šaukdamas į talką išganyti brolių sielas.

Kristaus mirties ir prisikėlimo šviesoje savaime kyla klausimas, kaip mes mirsime ir kelsimės: nugalėtojais ar nugalėtais. Mums duotoje laisvėje lengva pralaimėti dabartį ir amžinybę. Tačiau sąmoningam žmogui laisvėje yra lengviau daugiau laimėti savo ir kitų sielų labui.

Būdami laisvi Kristaus mums suteikta laisvė, ir per gyvenimą eikime ir iš mirusiųjų kelkime nugalėtojais: čia būdami Kristaus šviesos, o amžinybėje jo garbės dalininkais.

Visiems linkiu daug švento džiaugsmo, čia buvus ištikimais Kristaus draugais ir bendradarbiais, linkiu garbingo prisikėlimo vilties.

Vyskupas Vincentas Brizgys

Septynios DIENOS

Eisenhoweris mirė

Mirė Dwightas Eisenhoweris, generolas, vyriausias sąjungininkų karinių pajėgų vadas išlaisvinant Vakarų Europą, 1953-1961 m. JAV prezidentas, 78 m. amžiaus.

Laivai pro Orkney salas

Sovietų laivai, žvalgomie britų aviacijos, praplaukė pro Britanijos salų šiaurę.

Spėjama, kad jie plaukia į Kinų jūrą. Tiesiai jiems pasiekti savo paskirtį trukdo ledai.

Praplaukė 8 povandeniniai, 3 kreiseriai (2 atominiai), 3 naikintuvai. Su jais kartu plaukia dar keletas kitokių laivų.

Perima generolas Chanas

Pakistano prez. feldmaršalas Ajubas Chanas atstatydo anksčiau negu buvo žadėjęs, krašte siaučiant riaušims.

Valdžią jis perdavė gen. Jahijai Chanui, kuris ligi šiol buvo kariuomenės vadas. Savo artimiausiais padėjėjais jis paskyrė aukštuosius karius.

Ginklai patiems vietnamiečiams

JAV dar nėra viešai pasisakiusios, kada ir kiek savo karių jos yra pasiryžusios atitraukti iš Vietnamo.

Bet iš tiesų, kol kas dar lyg ir simbolišnis, ginklų perdavimas patiems vietnamiečiams jau vykdomas. Amerikiečių 77 artilerijos pulko šeštasis batalionas perdavė ginklus specialiai apmokytiems vietnamiečiams.

Aukos Vietname

Vietnamo kare iki šiol žuvo 32.503 amerikiečių kariai.

Korėjos kare žuvo 33.663.

Angvilų dar nieko gera

Angvilos saloje Karibų jūroje ramybės dar nepajėgė atstatyti britų valdininkai.

Demonstrantai neleidžia britų atstovui eiti pareigų — reikalauja atsiųsti didesnio rango pareigūną. Dėl to gali būti, kad iš

salos kol kas nebus atšaukti nei ten nusiųtieji britų parašiutininkai, nei policininkai.

Rumunija už deklaraciją

Kai kurie laikraščiai buvo paskelbę, kad Rumunija atsisakiusi paremti antikinetišką deklaraciją, kurią Budapešto pasitarimuose pasiūlė Sov. Sąjunga.

Rumunijos prez. Ceausescu pareiškė, kad tai netiesa.

Antisemitizmas stiprėja

Prahos radijas nurodė, kad Čekoslovakijoje stiprėja antisemitizmas ir šovinizmas.

Kai kurie aukštas pareigas einantieji asmenys pradedami šmeižti kaip semitai ir turi dėl to pasitraukti iš viešojo gyvenimo.

Geras žodis apie draugus

Knygoje „Kova dėl Kaukazo“ Sov. Sąjungos krašto apsaugos ministeris marš. Grečka ypač iškelia Brežnevo vaidmenį karo metu.

Brežnevas tuomet buvo pulkininkas, politinis komisaras prie aštuonioliktosios armijos Kaukaze.

Iškeliamas ir Suslovas, žymiausias partijos ideologas.

Indija neskuba

Pasižadėjusi duoti ginklų, Sov. Sąjunga reikalauja, kad Indija atviriau pasisakytų prieš Kiniją. Bet Indija neskuba, nes tai galėtų jai reikšti nesupratimus su Kinija. Kai Kinija 1962 m. puolė Indiją, Sov. Sąjunga niekuo nepadėjo. Be to, Indijoje jaučiamos stiprios antisovietinės nuotaikos dėl to, kad Sov. Sąjunga tiekia ginklus Pakistanui. Dar ir dabar, kai tik išvažiavo iš Indijos visokių pažadų davęs Sov. Sąjungos krašto apsaugos min. marš. Grečka, Pakistanas tuoj gavo 50 rusiškų tankų.

Apsišaudymai pasienyje

Indijos radijas paskelbė, kad Indijos-Pakistano pasienyje jau porą kartų buvo apsišaudyta.

Pradėję šaudyti pakistaniečiai.

Tik samprotavimai...

NAUJOJI IŠEIVIJOS SPAUDA

Lietuviškosios spaudos svetur kritikai neapsiriboję kritika. Ne vienu atveju buvo bandoma savo nuomones, pažiūras ir siūlymus skelbti esamojoje spaudoje, tačiau daugelio leidinių skiltys, ypač JAV-ėse, jiems buvo uždarytos. Tik torontiškiečiai „Tėviškės Žiburiai“ Amerikos žemynė išsivyrė į palyginti gerą informacinį laikraštį ir į pakantų leidinį, kuriame gal ir ne visapusiškai, bet vis dėlto jau atsispindėjo nuomonių įvairybė. Todėl dr. K. Keblys, matyt, ir nurodė, kad „laisvos Lietuvos spaudos ieškanti, ar nereikės tik bristi? Kanados pusėn?“

Neatsitiktinai, matyt, spaudos maištininkais daugiausia pasirodė jaunosios žmonės. Kaip ir apšamai Vakaruose, taip ir kone visos lietuvių išėivių ideologinės ir politinės organizacijos „vargšai“ su savo prieaugliu. Vienos bene didžiausios ideologinės jaunimo organizacijos keli nariai (leje, visi akademikai), pakviesti į tos organizacijos žurnalo redakciją, keliuose savo sudraguotose numeruose parodė ne tik nemenuk žurnalistinius sugebėjimus, bet taip pat ir demokratišką atvirumą skirtingai nuomonei. Demokratinėje aplinkoje suaugę ir mokęsi, jie lietuvišką žurnalą redagavo taip, kaip redaguojami jų gyvenamojo krašto demokratiški leidiniai. Čikagiečių pasakojimu, tokia žurnalo kryptis organizacijos vadovai pasirodė pernelyg pavojinga ir nepriimtina, žurnalo redakciją buvo perkelta į kitą miestą, ir sudaryta kita redakcija.

Ir šio laikraščio skiltys pakartotinai linksniuotė. „Laiskai Lietuviams“ tokį gerą įspūdį gal palieka kaip tik dėl to, kad žurnalo redaktorius ir bendradarbių dauguma yra, palyginti, jauni žmonės. Čia, žinoma, svarbu ne tai, kad jie neseni, nes jaunieji iš tikrųjų neturi ir niekada neturėjo kokio nors išminties monopolio, bet faktas, kad jų pažiūros į žurnalizmą jau susidarė Vakaruose ir kad jie savo samonėse ir pasamone nebesinėjoja tos Rytų Europos spaudos tradicijų naštos. Vadinasi, „Laiskai Lietuviams“ gerumas suprantasi sąlyginai — kitoje aplinkoje sumaniai, pakantiai, demokratiškai ir mokomai redaguojamas žurnalas būtų savaime suprantamas, bet dabartinėje užsienio lietuvių spaudos rikiuotėje jis išsiskiria savo šviežumu — netgi skirtingos pasaulėžiūros skaitytojui.

Akivaizdžiausia nepasitenkinimo išdava bene bus „Akiračių“ gimimas. Pasak vieno „Europos Lietuvis“ korespondento, jie leidžiami „visokių liberalų“. Jei rašančiojo lietuvių kalbos jausmas neklysta, tas prikerktasis žodelis „visokių“, matyt, turi menkinančiąją prasmę. Iš tikrųjų, liberalizmą įspaudę į griežtus prasmės rėmus,

„Akiračių“ leidėjų visumos negalėtume vadinti liberalais, nors atrodo, kad kasdieninėje vartosenoje JAV-ėse jie ir jų bendraminčiai paprastai taip vadinami. Pagaliau dėl žodžio ginčytis neverta: tai juk sutarimo reikalas. Tačiau į „Akiračius“ žvilgėditi padidbomis, su nepasitikėjimu ir, ko gera, įtarinėjimais, bene ir būtų būdingas įsilietietinis lietuviško, deja, dar „tradicinio“ nepakantumo požymis.

„Akiračių“ leidėjų, redaktorių ir bendradarbių tarpe užtiksim visokių ideologinių ir politinių atspalvių atstovų — ateitininkų, skautų, šviesiečių-santariečių, frontininkų, tautininkų, socialistų, na, ir tų liberalų. Jie atstovauja ne tokiam jau menkai lietuviškosios visuomenės daliai, kurios niekas, net ir turėdamas geriausių norų, neįstengs išstumti nei iš lietuviškosios išėivijos gretų, nei išbraukti iš lietuvių tautos. Vieno „Akiračių“ autoriaus nuomone, toji visuomenės dalis iš tikrųjų esanti net dauguma, kuri iki šiol neturėjo galimybių savo požiūrių ir nuomonių viešai spaudoje išreikšti. Kiekvienam atveju, akiratininkai — jei taip galime išsireikšti — sudaro svarią ir reikšmingą išėivijos dalį.

„Akiračiams“ išsilaikyti nebus lengva. Be organizacinio užnugario, be didesnių finansinių išteklių naujam laikraščiui įsivertinti lietuviškoje išėivijoje nėra lengva. Dabar jie išėina keleto žmonių pasiaukojimu: po dienos darbo kasdieninei duonai užsidirbti, jie rašo straipsnius, redaguoja, dirba spaustuveje. Kol kas apie apmokamus tarnautojus, rodos, dar nesvajojama... Akiratininkus, be abejo, jungia jų bendras demokratiškas požiūris į spaudą, įsitikinimas, kad viešųjų lietuviškų reikalų atviras gvildinimas yra ne tik galimas, bet ir būtinas, kad kritika yra ne tik teisė, bet ir pareiga. Tiesa išryškėja tikrai pokalbyje, diskusijoje, nuomonių pasikeitime, o ne kokiose nors viršūnėse paskelbtame min-

MIRĖ PROF. B. SIDARAVIČIUS

Kovo 6 d. Kaune mirė profesorius Bronius Sidaravičius, odos ligų katedros vedėjas Kauno medicinos institute. Gimęs 1897 metais (balandžio 6 d.), pirmaisiais Lietuvos nepriklausomybės laikais B. Sidaravičius buvo Lietuvos aviacijos karininkas. Medicinos fakultetą baigė 1928 metais. 1932 m. įgijo medicinos mokslų daktaro laipsnį, nuo 1936 m. buvo docentas ir odos bei venerinių ligų katedros vedėjas Vytauto Didžiojo universitete. Panašiose pareigose pasilikė ir po karo, taip pat ir po universiteto pertvarkymo. Mirė baigdamas 72 metus. Palaidotas Petrašiūnų kapinėse. (Elta)

VYTAUTAS RIMKUS

LIETUVIŲ SUKILIMAS VILNIUJE 1941M.

IS ASMENISKŲ PRISIMINIMŲ IR ISGYVENIMŲ

(5)

POGRINDININKŲ SUSIRINKIMAS

N. atidaro duris į dekanatą. Įėjame. Ten apie dvidešimt ar kiek mažiau vyrų, kurių vos kelis pažinau. Rūkoriai sudarę daug dūmų. Sužiūro į mudu, naujai įėjusius. Žiūru, kur atsistėti. Vienas universiteto tarnautojas atneša iš kito kambario porą kėdžių. Susėdame.

Man iš dešinės vienos Vilniaus milicijos nuvados viršininko pavaduotojas pilna uniforma. Jį tik išmatymo pažinojau. Nustebę sveikinamės, paduodami rankas. Kitas pažįstamas — ciliinis universiteto tarnautojas. Ir pora kitų, dirbančių įvairiose miestų dalyse.

Gal jau visi suėję, nes fakulteto docentas Z., kurio dekanato patalpose vyko susirinkimas, atsistoja ir pradeda kalbėti. Atrodo, jis sušaukė šį susirinkimą, ir visi jo klausosi. Pažinojau jį dar vaiku būdamas, kai jis pats dar buvo gimnazistu ir pas mus kartais užėdavo.

Z. sako, kad jis jaučia didelį atsakingumą pradedamas šį susirinkimą. Sako, visi čia esantieji yra lietuviai pagrindinio veikėjai, nors iki šiol gal ne visi buvo pažįstami. Mes čia sušaukti nepaprastai svarbiu reikalu: Vilniaus lietuvių pagrindinio vardu nuspręsti, kada ir kaip daryti Vilniaus mieste sukilimą prieš okupantus rusus komunistus.

Trumpai lukteri.

Visi tyli.

Jis, negarsiai atsikosėjęs, tęsia maždaug taip:

Kaip žinome, pradėtus Vokietijos - Sovietų Rusijos karas. Kautynės vyksta ir Lietuvos žemėje. Iki šiol vokiečiai laimi. Nežinoma, kada Vokietijos kariuomenė pradės pulti Vilnių. Gal visi sutiks, kad mums nepaprastai svarbu savo sostinę išsaugoti nesunaikintą, ir prieš užeinant vokiečiams būtina turėti savo lietuvių, rankose ir valdžioje. Visi žinome, kad mieste ir apylinkėse, be gausių raudonosios armijos ir jų policijos dalinių bei komunistų, yra veiklus lenkų pagrindis, kurio absoliučią daugumą, manoma, sudaro Lenkijos okupacijos metais suvežtieji kolonistai, po Lenkijos - Vokietijos karo pasislėpę buvę lenkų karininkai, kariai. Tas dvi karines pajėgas reikia turėti dėmesyje. Nuo mūsų sprendimo priklausys, ar daryti sukilimą, o jei daryti, tai kaip ir kada. Per skubus, neapgalvotas, silpnai organizuotas lietuvių sukilimas gali atnešti ne mūsų visų trokštamą Vilniaus išlaisvinimą, bet gali sunaikinti miestą ir jame esančius lietuvius, ir to mums nedovanojotų visos po mūsų būsimo lietuvių kartos, kad neįvykdėme savo, kaip patriotų lietuvių, uždavinio. Todėl didįjį klausimą svarstykite visu rimtumu. Prašo tuo reikalu pasisakyti pirmiausia kovinių vienetų vadus.

Vienas po kito jų praneša, kad sukilimui pasiruošta. Laukia tik įsakymo, kada ir kaip.

Po jų atsiranda daug kalbėtojų. Dauguma pritaria sukilti nelaukiant, gal šį vakarą.

Kai kurie nori sužinoti, kur yra vokiečių kariuomenė, ar ji ruošiasi tuoj užimti Vilnių, kaip vokiečiai numatė elgtis su sukilusiais lietuviais, kad vietoje čia praneštų dviejų galimų priešų neturėtume trijų priešų, taigi ir vokiečių greta rusų ir lenkų. Ar į Vilnių įžygiavę ir jį paėmę vokiečių kariai nepradės šaudyti civilių ginkluotų žmonių, kokie bus lietuviai? Ar turimas tiesioginis ryšys su Vokietijos karine vadovybe?

Z. atsako, kad Vokietijos karinė vadovybė žino apie galimą lietuvių sukilimą visoje Lietuvoje ar paskirose jos vietose. Smulkmenų neturima. Jis mano, kad vokiečiai supras, jog lietuviai sukilo prieš rusus, ne prieš vokiečius.

Bene visi buvo ne tik pasisakę, bet kai kurie ir

ties uniformizme. „Akiračiai“ užsidėjo nemažą našta: laisva spauda savaime neša didelę atsakomybę ir įsipareigojimą tos laisvės nepiktnaudoti. Bent, rašančiojo nuomone, „Akiračių“ išėisėjimas būtų visos lietuviškos išėivijos laimėjimas.

Šią pernelyg ištiesusią samprotavimų vintę apie mūsų spaudą rašyti paskatino akivaizdi tos spaudos krizė, kurios priežasčių dalį ir kai kurias aplinkybes buvo bandoma panagrinėti. Skaitytojams, tur būt, ne paslaptis, kad rašantysis kritikams maždaug pritaria, nors prie kraštutinių išpuolių vis dėlto ir nesijungia. Antra vertus, beveik jokia mūsų spaudos „nuodėmė“ nėra blogos valios padariny, o jos skiltyse kartais pasitaikę nelabai skoningi asmeniškumai ar samoningo manipuliavimo pastangos pasitaiko ir bet kioje kitoje spaudoje. Panašaus pobūdžio blogybės nėra būdingos tik mūsų spaudai. Vertinimo komisija bus paskelbta vėliau. Skiriamos premijos: I — 100 dol., II — 50 dol., ir III — 25 dol. Premijoms jau paskyrę yra: 100 dol. — V. Kuliešius ir 25 dol. — Pr. Razminas

Tokią, o ne kitokią spaudą turime dėl susidariusių aplinkybių, dėl istorinio palikimo, dėl daugelio mūsų abejingumo ir dėl to, kad pati mūsų visuomenė yra tokia, o ne kitokia...

R. E. Maziliauskas

POBŪVIS SU PRISIMINIMAIS

Kauno kraštotyrininkai surengė pobūvį (arba, kaip jie vadino — vakaronę), skirtą pasiskatinti mylėti savo kalbą. Vaisės — senoviškos lietuviškos: viti žirniai, pupos, kviečiai, avižinis kisielis, gira (gavėniškas patiekalas). Senovines dainas dainavo Kauno muzikinio teatro solistai ir buvęs operos solistas Antanas Kučingis. Dramos aktorius A. Mackevičius skaitė M. Daukšos „Postilės“ prakalbą. Du kalbininkai kalbėjo apie kalbos kultūrą, apie baltų kalbas, o mokytoja Ona Dabrilaite papasakojo atsiminimų apie buvusius savo profesorius — J. Balčikonį, P. Skardžių ir A. Salį. Pirmasis buvo neseniai miręs, jis atskirai buvo pagerbtas pobūvio pradžioje. Kiti du dar tik nelabai seniai pradėti vėl viešai prisiminti, kai valdžia ryžosi pasitraukimo į Vakarus nebelaikyti nuodėme. (E)

J. PAUKSTELIO SUKAKTIS

Kovo 3 d. 70 metų amžiaus susilaukęs rašytojas Juozas Paukštelis. Sukdamasis kaimo gyvenimo tematiką, buvęs „buržuazinis“ rašytojas tapo nuolaidžiai įskaitytas ir į „tarybinių“ gretas. Tebeminimi jo kiek seniau išleistieji romanai „Jaunystė“ ir „Netekė, saulele“, o dabar jau esąs atiduotas leidykliui dar vienas — „Čia mūsų namai“, apie dabartinius Lietuvos kaimo sunkumus ir problemas. (E)

„LAISKŲ LIETUVIAMS“ STRAIPSNIO KONKURSAS

Tolerancija ir ištikimybė principams, kryžiuojantis pažiūroms ir nuomonėms

„Laiskų Lietuviams“ žurnalo redakcija, atsižvelgdama į faktą, kad lietuvių išėivių visuomenė pasitaiko nemaža nesantaikos, nesutarimų ir susiskaldymo, ir norėdama tautiečių tarpe skleisti darnaus sugyvenimo mintį bei dvasią, 1968-1969 metų rašinio konkursui parinko atitinkamą temą, būtent, „Tolerancija ir ištikimybė principams, kryžiuojantis pažiūroms ir nuomonėms“ (kaip yra lietuvių visuomenė ir kaip turėtų būti).

Rašiny (straipsnis, beletristinis vaizdelis ir kt.) turi būti ne ilgesnis kaip 3000 žodžių, pasirašytas slaptovardžiu ir išsiųstas kartu su atskirame vokelyje įdėta tikrąja pavarde bei adresu „Laiskų Lietuviams“ redakcijai, 2345 W. 56 th St., Chicago, Ill. 60636, USA. Konkurso terminas — 1969 m. vasario 1 d. (pašto antspaudo data). Atsiųsti rašiniai tampa žurnalo nuosavybe ir gali būti jame spausdinami. Vertinimo komisija bus paskelbta vėliau. Skiriamos premijos: I — 100 dol., II — 50 dol., ir III — 25 dol. Premijoms jau paskyrę yra: 100 dol. — V. Kuliešius ir 25 dol. — Pr. Razminas

KONKURSAS IR JAUNIMUI

Jaunesnioji karta gerokai kritikuoja vyresniųjų lietuvių išėivių visuomenę dėl joje pasitaikančios nesantaikos ir susiskaldymo. Naudinga būtų ir jiems leisti pasisakyti, — ne tiek pakritikuoti, kiek ieškoti išeities. Todėl ta pačia aukščiausia minėta tema skelbiama rašinio konkursas ir jaunimui, — ne vyresniais kaip 20 metų amžiaus (sundant rašinius, pažymėti „jaunimo konkursui“). Skiriamos dvi premijos: I — 50 dol., ir II — 25 dol.

„Laiskų Lietuviams“ redakcija

„PASAULIO LIETUVIO“

BACIŪNO NUMERIS

1969 vasario-kovo „Pasaulio Lietuvis“ 4 nr. skirtas mirusio PLB Valdybos pirm. a. a. Juozo J. Bačiūno šviesiam ir išliekamam atminimui.

ELEKTRONIKOS RŪMAI

Vasario 28 d. Kaune buvo atidaryti nauji Elektronikos rūmai prie Politechnikos instituto. Tai esąs didžiausias mokomasis pastatas Lietuvoje. Jo plotas — 20 tūkstančių kvadratinų metrų. Pastate įrengti 156 kabinetai ir laboratorijos, keturios amfiteatrinės auditorijos po 200 vietų, 600 vietų aktų salė. Tuose rūmuose busi vietos studijuoti 2000 studentų. Mokslinio personalo busi apie 400. (E)

VELYKŲ DŽIAUGSMAS

„Mes žinome, kad Kristus prisikėlęs iš numirusių jau nebe miršta“ (Rom. 6,9).

Šiandien mūsų aplinkoje veik nematyti tikro džiaugsmo. Matoma tik paviršutinės, dirbtinės linksmybės, pro kurias prasiiveržia giliai glūdis liūdesys, nuobodis gyvenimu, slėgianti neprasimė ir neviltis. Tai yra neapsakomo tuštumo, dykumo ir niekingumo jausmas, pilnas pavargusio nieku nesidomėjimo ir viskam abejingumo. Su tokiu jausmu praleidžiamos ir Velykų šventės. Tai yra ženklas, kad dabarties žmogus nebeteiki į Kristaus atpirkimą, kad jis nuodėmę yra padaręs pastovia savo būseną ir jo neveikia Kristaus prisikėlimas. Savo liūdesiui paskandinti jis griebiasi paviršutinių, sutartinių linksmybių, tačiau jo gilumoje esanti liūdesio, niūrumo ir nusiminimo būseną parodo, kad jis nepasitiki atpirkimu ir todėl neišgali džiaugtis Kristaus ir savo prisikėlimu. Paslėpto liūdesio pripildytas žmogus gali apie tai negalvoti, bet jo pagrindu yra tai, kad trūksta tikėjimo Kristaus atpirkimu ir prisikėlimu. Tokia niūrumo ir nusivylimo nuotaika buvo į Emaus miestelį keliaujančių mokinių, kai jie, pralinksus trims dienoms po Kristaus mirties, nematė jo prisikėlusio ir jautėsi praradę viltį, kad Kristus atpirksis Izraelį (Lk. 24, 21).

Būti krikščioniui ir galėti tikrai džiaugtis reiškia tikėti į Kristaus prisikėlimą. „Jei Kristus neprisikėlė, tai mūsų skelbimas yra tuščias, tuščias ir jūsų tikėjimas“ (Kor. 15, 14). Tikėti į Kristaus prisikėlimą reiškia tikėti ir į savo paties atpirkimą ir prisikeliantį gyvenimą. Kristus prikėlė ne smulkų, savanaudišką, niūrų, beviltišką gyvenimą, bet atpirkimą ir atpirkimo pasėkoje pradėtą amžiną gyvenimą. Yra esminių dalykų ne prisikelti už dešimt, dvidešimt ar penkiasdešimt metų, bet gyventi atpirktojo gyvenimu ir prisikelti tuojau čia pat atpirkimu pradėtam amžinajam gyvenimui. Tai ir yra Velykų švenčių džiaugsmas ir prasmė.

Atpirkimas ir prisikėlimas išveda iš tuštumo, nykumo ir nuobodžio gyvenimo ir pripildo tikroju džiaugsmu. Tas džiaugsmas nebe miršta, kaip nebe miršta prisikėlęs Kristus.

Džiaugsmingo aleluja!

J. Duoba

KOPLYČIA BUS BAIGTA 1970 M.

Lietuvos Kankinių koplyčios meninis paruošimas ir realizavimas reikalauja laiko, ir darbai nebus užbaigti prieš birželio mėnesio pabaigą, kaip pradžioje buvo tikėtasi. Koplyčios įrengimo komitetas nutarė pranešti visuomenei:

1. Nežinant tikslios datos, kada įvyks koplyčios dedikacija, daugelis aukotojų negalėtų tame įvykyje dalyvauti.
2. Nebūtų įmanoma šventei tinkamai pasirošti.
3. Dėl tų motyvų koplyčios dedikacijos laikas atidedamas 1970 m. birželio 28 dienai.

Lietuvos Kankinių koplyčios Komitetas

PROF. Z. IVINSKIO LIETUVOS ISTORIJA

„Draugas“ vasario 15 d. numeryje rašo, kad JAV Lietuvių Fondas nutarė didesniais darbais atžymėti Lietuvos atkūrimo sukaktį. Pirmasis numatytas darbas — didžiulė trijų tomų Lietuvos istorija, kurią parašyti pakviestas prof. dr. Z. Ivinskis. Darbas numatomas baigti 1974 metais.

K. Bitikas

TREMTINIO MALDA

O, Dieve, duoki pagalbą, išgirsi tremtinio maldą,— nuo žemės svetimio krašto skausme širdis mano alpsta.

Sapnuoju tėviškę mielą, kasdien ten veržiasi siela: ištieski palydo ranką,— nuo ašarų akys išsenka.

Tvirtai laikyk mane tėvynės meilės galia, kad priešai žemėj išnyktų, valia tavoji įvyktų.

Paskirk gerosius vadus, palaimink žemei metus,— Apsaizdos gėrį gausa gaivins mane kaip rasa.

Gerumą gavęs aure, kol gyvas gersiu Tave: tėvynėn kelią parodė,— laikysiu duotąjį žodį.

(Sekant psalme 61).

(Bus daugiau)

Vėl nemaža visų kalbėta, ginčytasi, tartasi. Pagaliau vienbalsiai priimtas nutarimas: sukilimą Vilniuje pradėti šiandien, 1941 metų birželio 23 d., 7 val. vak.

PASAULIS APLINK MUS

ANGVILOS TRIUKSMAS

Britų spauda dabar rašo ir rašo apie tolimą Angvilos salą ir negali nustoti rašyti. Ji, aišku, nerašyta, jeigu Britanijos vyriausybė nebūtų į tą Karibų jūros salą nusiuntusi paraštininkus ir policijos.

Kad tiek daug apie tą salą rašoma, stebina nebet tai, kad ten nėra tik apie 6.000 gyventojų ir tai daugiausia moterų ir vaikų, nes dalis vyrų kituose kraštuose yra susiradę darbo. Sala, nors ten puikūs paplūdimiai, ir daug jų yra, nepajėgia išmaitinti visų.

Kolonijiniais laikais britai net tris toli viena nuo kitos esančias salas valdė kaip vieną administracinę vienetą. Šitaip jie ir paliko valdyti tas tris salas, kaip mažytę valstybę. Visa valdžia atiteko didžiausiai salai — St. Kitts, ir vyriausiasis valdytojas jaučiasi kaip tikras valdovas. Dvi tos kitos salas jau seniai skundžiasi, kad vyriausioji valdžia nesirūpina jomis, niekuo nepada. Į tokius skundus vyriausioji valdžia atsakė grąsinimu. Pavyzdžiui, Angvilai buvo pagrasinta nušluoti.

Visas reikalas rūgo apie metus. Britų pareigūnai nuvažiuodavo pasidairyti. Kai paskutinį kartą pasirodė vienas viceministras, Angvilio išėjo nesuipratimas. Vieni tvirtina, kad viceministras netakiškai pasielgė, kiti — kad saloje įsigali nusikaltėliai. Ta pastarąją nuomonę palaiko ir viceministras, kuris sujudino Britanijos vyriausybę, kad ji siųstų tvarkdarius.

Tvarkdariai jau ten, bet gyventojai demonstruoja ir pradeda reikšti antibritišką nuotaiką, nors iki tol j Britaniją buvo žinoma, kaip į motiną gelbėtoją. Sunku pasakyti, kaip greit viskas pasibaigs, ypač kad kai kurių valstybių ir tarptautinių institucijų Britanija dabar kaltinama iš naujo pradėdanti vykdyti kolonijų politiką. Labai rimtas ir tas kaltinimas, kad kai Angvilioje gyvena ne baltieji, tai Britanija tuoj kišasi, jei ten žmonės nori patys valdyti, o kai Rodezijos baltieji neklausio, tai nesiunčiami paraštininkai.

Angvila yra labai patogioje vietoje amerikiečiams. Geras klimatas, geri paplūdimiai, ir gera būtų pinigėlių iš nuotykių ieškančių atostogautojų. Todėl pinigai jau buvo kreipęsi su visokiais akplėšikais pasiūlymais. Pavyzdžiui, siūloma įrengti lošimo klubus ir prostitucijos lizdus, jei tik angviličiai nesipriešintų. Prie paplūdimių būtų statomi viešbučiai. Angviličiai dar vis griežtai atsisakinėjo: ne ir ne.

Kai keliama tokie pasiūlymai, tai gali būti ir tiesos tvirtinimas, kad ten jau yra iš kitur suvažiuosiusi nusikaltėlių. Dėl to britai suvažiuosiusi nusikaltėlių. Dėl to britai suvažiuosiusi nusikaltėlių.

ŽVALGYBOS VORATINKLIUOSE

(12)

Pagaliau vokiečiams paaiškėjo, kad Pariziaus statybinių medžiagų firma Simex yra Raudonojo orkestro priedanga, tačiau firmos raštinėje jie nieko nerado. Prancūzai tarnautojai neturėjo jokio ryšio su sovietų žvalgyba, o firmos direktorius „Jean Gilbert“ jau kurį laiką nesirodė. Iš suimtųjų agentų parodymų vokiečiai žinojo, kad Gilbert iš tiesų yra Trepperis — Raudonojo orkestro dirigentas. Jie smulkiai iškratė jo kabinetą ir rado užrašų knygelę, kurioje buvo pažymėtas apsilankymo laikas pas dantų gydytoją. Dantisto kabinete vokiečiai Trepperį suėmė.

Vokiečiai nustebo, kai Leopoldas Trepperis be jokio spaudimo atsakinėjo į visus jų klausimus. Jis papasakojo savo biografiją, be jokių skrupulų išdavė visus dar nesuimtus Raudonojo orkestro agentus, nurodė, kur yra slaptieji siųstuvai. „Pianistams“ — siųstuvų operatoriams jis netgi davė įsakymą siųsti vokiečių paruoštas informacijas...

Vokiečiai su Trepperiu, atsiilygindami už bendradarbiavimą, elgėsi pernelyg švelniai. Jis buvo laikomas namų arešte ištai-gingoje viloje ir gyveno prabangiai. Laisvas jis nebuvo, jį visur lydėdavo vokiečių žvalgybos pareigūnas.

Vėliau vokiečiams paaiškėjo, kad Trepperis nebuvo išdavikas. Jis elgėsi neskrupulingai ir nuosekliai kaip profesionalas žvalgybininkas. Buvo aišku, kad Raudonas orkestras yra išaiškintas ir sovietams nebenaudingas. Tokiu atveju buvo matyta, kad tuojau pradės veikti kiti sovietų žvalgybos tinklai. Vadinas, buvo naudingiau vokiečiams duoti kuo daugiau žinių ir medžiagos apie išaiškintą organizaciją, kad jų kontržvalgyba gautų laiką ir būtų užsiėmusi suiminėdama ir tardydama nebenaudingus agentus ir neturėtų per daug laiko sekti naujojo tinklo. Maskvą jis, beje, jau buvo išspėjęs, kad jo tinklas susektas, taigi ir vėliau siunčiamieji PTX siųstuvų pranešimai sovietų nebegalėjo suklaidinti...

Trepperis iš vokiečių arešto pabėgo ir dingo. Karo pabaigoje jis vadovavo prancūzų komunistų partizanų daliniui. 1945 m. jis buvo Maskvoje. Namona, kad po ka-

tai, užėmę salą, pirmiausia išsiuntė namo vieną kitą įtartina amerikietį. Be to, jie paskelbė, kad gyventojai geruoju suneštų ginklus.

KARO PRAMONĖS VAIDMUO

Gali būti, kad pasiseks Vietname pasiekti šiosios tokios taikos. Tur būt, sunku net būtų patikėti, kad tokiu atveju pačioms JA Valstybėms iškiltų nemaža naujų rūpesčių. Dabar susiduriama su vienokios rūšies rūpesčiais: žūsta ten jaunimas, karas pareikia lauja didžiulį išlaidų. Kaip žinia, pačių amerikiečių nepasitenkinimas verčia vyriausybę ieškoti išeities ir greičiau baigti tą karą. Sakoma gi, kad nemaža amerikiečių (apie 22 mil.) nepajėgia išbrišti iš skurdo. Miestuose reikia verst lauzynus ir statyti naujų namų, o karas suėda pinigus.

Kokie gi kiti rūpesčiai iškiltų JA Valstybėms?

Ką gi darys visi tie fabrikai, kurie ligi šiol tarnavo karo reikalams? Taigi, čia ir iškiltų rūpesčiai. Dar prez. Johnsonas su savo artimaisiais patarėjais buvo sudaręs milžiniškų išlaidų pareikalausiantį planą pasirūpinti krašto miestų apsauga tam atvejui, jei Kinija ar Sov. Sąjunga pradėtų svaidyti raketomis. Specialistai ir vien tik paviršutiniškai galėtų paskaičiuoti, kas brangiau kainuotų, ar Vietnamo karas, ar tie miestų apsaugos įrenginiai. Bet fabrikai jau laukia naujų užsakymų, tūkstančiai fabrikų.

Jeigu kraštas išleidžia socialiniams reikalams didesnes sumas pinigų, niekas neturi didelių pelnų. O nuo Vietnamo karo pradžios ginklus ir karo medžiagas gaminantieji fabrikai savo pelnus pakėlė net iki 176 procentų!

Deja, prez. Niksonas truputį abejingas dėl tų didelių miestų gynybos planų. Jis norėtų pasitenkinti mažesniais išlaidomis, jeigu, žinoma, nenugalės tie, kurie stos už karo pramonės interesus.

KAM REIKALINGAS JŲRŲ MINISTERIS?

O čia istorijėlė pabaigai — užsigardžiuoti. Čekoslovakijoje rimtesni sprendimai atliekami vis su rusų žinia. Taigi, sako, Dubčekas vieną dieną didiesiems rusų viršininkams pranešė, kad jis nori savo vyriausybę papildyti jūrų ministru.

Išgirdę tokį sumanymą, rusai, sako, nustebo. Čekoslovakija niekur neprieina prie jūros, ji neturi laivyno, tai kam jai tas jūrų ministeris?

Bet Dubčekas nebuvo linkęs nusileisti. Kas iš to, jei Čekoslovakija neprieina prie jūros ir neturi laivyno? O, žiūrėkite, Sov.

ro jis Prancūzijoje organizavo naują sovietų žvalgybos tinklą.

BOHEMOS FOTOGRAFAS

Brooklyne, Fultono gatvėje 252 nr., gyvena Emilis R. Goldfusas. Penktame aukšte jis už 35 dolerių savaitę nuomojosi nemažą studiją, kurioje gyveno ir dirbo. Goldfusas buvo fotografas. Prie namo įėjimu jis buvo iškabinęs iškabą: „Emil R. Goldfus, Photographer“. Aplamai jis buvo nagingas vyras: taisydavo radijo, televizijos aparatus ir kitokius elektrus įrengimus, ir apylinkės gyventojai jam parūpindavo tokių darbų.

Toje Brooklyno dalyje gyveno, palyginti, bohemiška publika, prie kurios Goldfusas priptao. Laisvalaikis jis tapydavo, ir kaimynystės dailininkai tvirtino, kad rimčiau padirbėjęs, jis galėtų išsivystyti į rimtą tapytoją. Jis puikiai grojo gitara ir buvo mylimai laukiamas dalyvis apylinkės bohemiškuose susėjimuose. Jis buvo draugiškas, idomus, neatsisakydavo išgerti, bet jo niekas nematė girtu.

Jis laisvai kalbėjo vokiškai ir pasakojo, kad vaikystę praleidęs Vokietijoje. Dėl to ir dėl jo pavardės jį laikė Vokietijos žydu, nors jo išvaizda nebuvo tipiškai žydiška, išskyrus gal tik jo erelišką nosį. Goldfusas buvo aukštas, lieknas, pailgo veido, juodų akių, visuomet paliekas orų įspūdį, ir, nežiūrint to, kad jau buvo pusamžis, jis turėjo pasisekimą moterų tarpe. Fultono gatvėje jis išgyveno apie septynetą metų ir per tą laiką į romantiškus nuotykius išleido su keleta moterų, bet tokie santykiai niekada neišsivystė į rimtesnę draugystę.

Žodžiu, Goldfusas buvo truputį bohemiškas fotografas, gražiai pritapęs prie bohemiškos savo aplinkos. Jo draugai ir kaimynai gal tepastebėjo, kad jis kažkodėl vengdavo studijoje priiminėti svečius, bet jį tai niekas rimtesnio dėmesio neatkreipė. Dailininkai, poetai ir kiti Brooklyno bohemikai labai vertino Goldfuso išprusimą, išsilavinimą ir intelektą, ir jie kartais stebėdavosi, kad jis tėra fotografas...

1957 m. balandžio 26 d. Goldfusas apsi-mokėjo nuomą už du mėnesius į priekį ir išvyko į Floridą atostogų. Gražiai įdejęs saulėje, jis birželio 13 d. grįžo į New Yorką. Tačiau jis nevyko į savo butą Brooklyne, bet apsisitoje Manhattano viešbutyje

1968 m. lapkričio 23 d. išrinktoji Taryba savo pirmajam posėdžiui susirinko 1969 m. kovo 14-16 d. d. Romuvoje. Kadangi posėdžiai yra vieši, tai, be Tarybos 15 narių, į Romuvą suvyko nemažas būrys Bendruomenės veikla besidominčių lietuvių, ypač jaunimo. Paskutinę posėdžio dieną, sekmadienį, Romuvos kieme automobiliai vos tilpo, nes tada Huetttenfeldo kaimelio kapinėse buvo laidojami ilgamečio Bendruomenės veikėjo Erdmono Simonaičio pelenai. Dalis laidotuvių svečių nepatingėjo užsukti ir į Tarybos posėdžių salę.

Posėdžius atidarė penktadienį apie 16 val. savo kadenciją baigusios Tarybos prezidiumo pirmininkas dr. Jonas Grinius. Jis pats buvo išrinktas prezidiumo pirmininku ir naujojoje Taryboje. Vicepirmininku išrinktas tėv. Alfonsas Bernatonis, o sekretorium stud. Arvydas Lingė. Pagal nuostatus ši prezidiumo sudėtis galios trejiems metams. Šioje sesijoje skaičiuoti balsams išrinkti kun. Antanas Bunga ir dr. Vilius Lėnertas, o į rezoliucijų komisiją įėjo mok. Vincas Bartusevičius, kun. Bronius Liubinas ir adv. Justinas Lukošius.

Darbų apžvalga. Praeitės darbus apžvelgė įvairių organų pranešimai. Iš Valdybos kalbėjo jos pirmininkas inž. Jonas K. Valiūnas ir išdininkas Jurgis Barasas. Pirmasis apžvelgė metų veiklą, suminėdamas pagrindinius Valdybos atliktuosius darbus pasibaigusioje kadencijoje. Veikla, kaip minėjimai, suvažiavimai, stovyklos ir t. t., spaudoje buvo aprašyta tada, kai kas buvo įvykdyta. Gal mažiau žinoma, pvz., Vargio mokyklų veikla, kuri buvo tikrai vargana. Tų mokyklų belikusios 4: Miunchene, Memmingene, Osnabriuke ir Stuttgarte. Jos nyksta ne dėl lėšų trūkumo, o todėl, kad ir ten, kur yra vaikų, nėra mokytojų, ar trūksta organizatorių, ar pagaliau nėra susidomėjimo ir noro šeimose.

Išdininkas pristatė ir paaiškino finansinę apyskaitą už 1968 metus. Apyvarta DM 44.737,04. Pajamos stambiausioji suma, DM 25.500,00, atžymėta kaip Vokietijos vyriausybės parama (iš jų DM 1.500 gauta iš Nordrheno Vestfalijos krašto). DM 15.875,00 tiesioginės pačių pajamos, o likusioji dalis gauta iš Balfo (vaikų vasaros stovyklai) ir Šveicarijos latvių-lietuvių fondo. Iš laidos kultūrinei veiklai ir švietimui su-naudota DM 19.216,24 — organizacinei veiklai (tarybos, valdybos, kontrolės, rin-

Sąjunga, sako, pavyzdžiui, turi teisingumo ministerį, o Bulgarija — kultūros ministerį!

S. Baltaragis

Seriją paruošė E. Ilinis

VOKIETIJOS LIETUVIUOSE

VOKIETIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS TARYBOS POSĖDŽIAI

kimų reikalai) DM 8.905,55, tarnautojams išmokėta DM 5.808,24, už DM 2.500 nupirkti Viktoro Gailiaus vokiškai-lietuviškieji žodynai, likusioji dalis išleista ūkiui, draudimams, procentams, pasakų gražinimui, informacijai, administracijai ir t. t.

Kontrolės komisija pranešė, kad pajamų ir išlaidų pateisinamieji dokumentai atitinka knygu bei kartotekų įrašams, kad atskaitomybės knygos ir kartotekos vedamos tvarkingai ir siūlė Krašto tarybai balansą bei apyskaitas už 1968 metus patvirtinti. Tai ir buvo vienbalsiai atlikta.

Daugiau diskusijų sukėlė Rinkimų komisijos ir Garbės teismo pranešimai. Jurgis Pauliukevičius glauštai apžvelgė rinkimų eigą. Iš turėjusių rinkti teisę 794 narių ja pasinaudojo 642. 465 balsavo patys, 177 laiškais tiesiog per vyriausiąją rinkimų komisiją, kuri buvo Miunchene. Diskusijas kelianti problema yra, kad Hamburgo, Gautingo, Hanau, Mainzo ir Weinheimio apylinkių nariai visi balsavo laiškais, o tos privilegijos pasiprašė ne kiekvienas balsuotojas atskirai, o tik apylinkių valdybos. Garbės teismo pirmininkas dipl. teis. Justinas Lukošius pranešė, kad spręstos kelios bylos, dalis jų susijusios su rinkimais. Teismas rinkimus pripažino galiojančiais, nes rado, kad balsuotojų valia tikrai buvusi respektuota, dėl kokių nors klaidingumų nėra buvę jokių įtarimų.

Arvydas Lingė painformavo apie jaunimo veiklą, suminėdamas imponuojančią eilę Jaunimo sekcijos darbų, ypač Jaunimo Žodį — sekcijos leidinį, kurį dabar redaguoja Gerhardas Bauras, MA, Kristina Brazaitienė ir Vytautas Brazaitis.

Idomu buvo klausytis objektyvaus, nei per optimistiško, nei per pesimistiško Vasario 16 gimnazijos kuratoriaus pirmininko dir. Vinco Natkevičiaus, MA, pranešimo. Kuratoriai, kaip savaranki organizacija, baigia įsivertinti ne tik teoretiškai, bet ir praktiškai. Joje yra 8 nariai, dar vis tebelaukiama Balfo ir Lietuvių fondo atstovų. Kun. B. Sugintas savo atstovą buvo paskyręs, bet jo prašytasis asmuo nesutiko to darbo imtis. Vienas iš Krašto tarybos atstovų Kuratorijoje, Erdmonas Simonaitis, pasimirė (jo vieton šiame posėdyje buvo išrinktas dr. Vilius Lėnertas). Pačioje gimnazijoje šiuo metu mokosi 99 mokiniai. 3 abiturientai jau pradėjo laikyti baigiamuosius egzaminus. Gimnazijoje tiek mokslo, tiek lietuviškumo, tiek auklėjimo reikalavimai yra aukšti. Iš Bendruomenės pirmo eilės prašoma rūpintis mokinių prieaugliu. Ypač mažas skaičius mokinių yra iš didžiųjų šiaurės Vokietijos plotų. Aišku, reikalinga ir medžiaginė parama. Šiais metais iš lietuviškų šaltinių gimnazijai paramos gauta DM 10.000 daugiau negu pernai. Vokiečių parama yra didelė ir labai vertinga. Smulkiau apie Kuratorijos veiklą bus kalbama jos pilnates pasėdyje kovo 22-23 d. d. Romuvoje. Tautos fondo atstovybės pirmininkas mok. Stepas Povilavičius pranešė, kad jų kasoje šiuo metu yra DM 1.319,85. Pernai pasiūta į centrą DM 2.000. Išdininku yra dipl. ekon. Juozas Matulaitis. Jonas K. Valiūnas glauštai pranešė apie PLB III-jį seimą New Yorke ir Vokietijos LB atstovų veiklą jame. Jo žodžius papildė kiti seime dalyvavusieji (Bernatonis ir Natkevičius), o dr. Jonas Grinius paaiškino, kad jam seime atstovavo Vytautas Vaitiekūnas iš JAV.

Zvilgnis ateitin.

Vokietijos planus referavo kun. Bronius Liubinas. Jo išsamus referatas apėmė organizacinius klausimus, lietuviybės išlaikymo bei jos ugdymo reikalus, lietuviškąją reprezentaciją vokiečiuose, politinę veiklą ir eilę kitų įvairių klausimų. Baigiant buvo pasiūlyta keisti valdybos veiklos metodus ta prasme, kad vietot kietai centralizuotos posėdinės sistemos būtų daugiau dėmesio kreipiama į atskirų narių darbus, jiems pasiskirstant veiklos sritimis. Iš organizacinių klausimų svarstymų išplaukė statutų peržiūrėjimo komisija, į kurią išrinkti Jurgis Barasas, Jonas Glemža ir Justinas Lukošius. Praktišką nutarimą — kviesti Bendruomenės veikėjus suvažiavimą svarstyti kasdieniniams reikalams, iškylantiems apylinkių veikloje. Pasiūlyta Lietuvių studijų savaitėje įvesti Bendruomenės ir jaunimo dienas (dr. V. Bylaitis).

Svarstant lietuviybės išlaikymo ir ugdymo klausimus, buvo ypač susikaupta ties vaikų reikalais. Vargio mokyklų veiklai vis sunkėjant, ryžtamsi kreipti daugiau dėmesio į vaikų stovyklų organizavimą, gal net mėginant daryti kas vasarą jų po kelias, vis kituose Vokietijos kraštuose (J. Glemža). Paliesti jaunimo reikalai. Svarstyta, kaip palengvinti jų veiklą ir kaip jaunimą sudominti lietuviškumu bei lietuvinimu. Ruošiamasi sukviesti buvusiųjų Vasario 16 gimnazijos mokinių suvažiavimą, suruošti Vargio mokyklų mokytojų kursą, remti studentijos veiklą ir t. t. Diskutuoti kultūros klausimai, spaudos reikalai, ypač atkreipiant dėmesį į tai, kad Balfas sutinka nepasiturintiems apmokėti laikraščių prenumeras. Kalbėta apie lietuvių liaudies meno svarbą, siūlyta Romuvoje pastatyti lietuvišką kryžių. Svarstytas taip pat reikalas veiklą dokumentuoti, naudo-

jant modernias priemones įrašyti garsui, veiksmui ir vaizdui. Po aptarimų politinė veikla buvo suprantama ryžtas sekti politinį vyksmą Vokietijoje ir reaguoti ten, kur reagavimas reikalingas. Tam išrinkti dr. Vytautas Bylaitis, dr. Jonas Grinius ir kun. Bronius Liubinas. Įvairius klausimus svarstant, mesta mintis perkelti Vydūno kapą į Huetttenfeldą, kur jau palaidota visa eilė lietuviybės veikėjų. Taip pat siūlyta aktyviai remti lietuvių savanorių kūrėjų pastangas suregistruoti savanorių kapus Vokietijoje.

Sąmata. Veiklai finansuoti reikia lėšų. Sudarytoji sąmata sumoje DM 66.900, — rodo kiek pinigų reiktų, tačiau joje ne daug pajamų pozicijų yra garantuotų. Pav., iš Vokietijos vyriausybės nutarta prašyti DM 46.000, —, tačiau kiek bus paskirta paaiškės tik tada, kai pati vyriausybė bus priėmusi savo biudžetą. Jeigu ateityje bus norima atlikti daugiau darbų, teks didesnę dalį finansinės naštos imtis patiems Bendruomenės nariams ant savo pečių.

Lietuvių fondas. Nutarta sudaryti Lietuvių fondo (milijoninio) atstovybę Vokietijoje. Jon išrinkti tėv. Alfonsas Bernatonis, dipl. ekon. Juozas Matulaitis ir dir. Vincas Natkevičius.

Vasario 16 gimnazijos bendrabučio statyba. Apie ją referavo inž. Jonas K. Valiūnas. Pirmieji žygiai gauti lėšas iš Vokietijos vyriausybės jau padaryti. Sudaryti galutinę statybos komisiją pavesta Krašto valdybai kartu su Kuratorija. Taryba nutarė, kad statyti reikia (13 už, 1 prieš ir 1 susilaikė). Bendruomenė sklypą duoda.

Sutartis Bendruomenės su Gimnazija Pirmas sutarties projektas, kurį dar svarstys Kuratorijos pilnates posėdis. Pirmajame sutarties punkte pasakyta: „Visa Romuvos sodyba Huetttenfelde yra Vokietijos lietuvių bendruomenės nuosavybė“. Toliau: „Vokietijos lietuvių bendruomenės tarybai pavedus, Krašto valdyba išnuomuoja sodybą ir pastatus Vasario 16 gimnazijos kuratorijai naudotis gimnazijos bendrabučio reikalams“. Nuomos mokestis nustatytas penktame straipsnyje — viena markė metams. Gyvenamąsias patalpas (butus) Bendruomenė išnuomuoja atskirai, iš nuomos mokesčio apmokėdama skolas ir jų nuosimčius, valdiškus mokesčius, draudimus nuo ugnies bei galvinių nelaimių.

Statutinių LB organų rinkimai

Rinkimai buvo paskutiniąją posėdžių dieną. Kas išrinkti į įvairias komisijas, suminėta kalbant apie jas. Čia tik lieka vadinamieji vykdomieji organai.

Krašto valdyba. Į ją išrinkti Jurgis Barasas, Mečys Kiužauskas, Bronius Liubinas, Andrius Šmitas ir Jonas K. Valiūnas.

Kontrolės komisija: Jurgis Pauliukevičius, Guidonas Šimkevičius ir Ričardas Tenceholskis.

Garbės teismas: pirmininku adv. Justinas Lukošius; teisėjais dipl. teis. Antanas Jusinskas ir kun. Vingaudas Damijonaitis. **Posėdžių pabaiga.** Sekmadienį apie 14 val. svarstymų medžiaga buvo išsemta. Prezidiumas ipareigojęs pasiūsti eilę sveikinimų ir padėkų: Fed. Vokietijos ministeriui pagėbėlių reikalams Heinrich Windelen, PLB valdybai, Balfui ir kt. Posėdžiai užbaigti trumpu apžvalginio pirmininko dr. Jono Griniaus žodžiu ir Lietuvos himnu.

ELI

TEISMAS GINS TEISES

Arnhemo žemėje, Australijos šiaurinėje Teritorijoje, surasti dideli ištekliai boksito ir aliuminijaus. Dabar ruošiamasi tą sritį paversti kasyklomis. Bendrovė jau suvežė buldozerius ir kitokias mašinas. Tam kasyklų reikalui paskirta apie 140 mil. dolerių, nes tikimasi ten iškasti bent 200 mil. tonų rūdos.

Bet ta kasyklų bendrovė susidūrė su netikėta kliūtimi. Trys čiabuvių giminės tą plotą laiko savo nuosavybe. Pagal jų įsitikinimą, ta žemė buvo, ir yra bus jų, kol subyrės universas. Taip buvo pasakyta didžiosios dvasios Bajamės. Didžiąja dvasia jie pasitikėjo, bet kai kasyklų bendrovė pradėjo kraustyti į amžinąją žemę, visi trys tų gimininių vadai sutarė pavesti tą reikalą spręsti teismui. Jie jau turi išsiėmę raštą, kad kelia bylą dėl nuosavybės ir nuostolių.

Bendrovė tvirtina, kad kasyklos tik į gerą išeis čiabuviams. Jie gaus jose darbo, gaus butus. Bet už juos stojantieji australiai abejoja, ir kasyklos nepaliks tik šiukšlyną fizine ir dvasine prasme.

NAUJAS TRANSPORTAS,

ŠVIEŽIOS PREKĖS

Trejos devynerios — pokelis 12 šil.

Lietuviškas krupnikas — 2 sv. 8 šil.

Lietuviška degtinė „Dar po vieną“ — 2 sv. 8 šil.

Gaunama: Z. Juras, 421 Hackney Rd., London, E.2.

